

Pod Bukovinou

Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské

IX. ročník

číslo 1

august 2019

PREZIDENTKOU Z. ČAPUTOVÁ

Slovensko má prvýkrát v histórii prezidentku. Rozhodli o tom voliči v piatej priamej voľbe hlavy štátu od roku 1999. Tohtoročné dvojkoľové voľby sa uskutočnili 16. a 30. marca. O funkciu hlavy štátu sa pôvodne uchádzalo 15 kandidátov, nakoniec dvaja z nich odstúpili.

PRVÉ KOLO VOLIEB

ORESKÉ. Právo voliť hlavu štátu v 1. kole malo v tomto volebnom okrsku 416 osôb. Obálku prevzalo 200 voličov (48,07% účasť), ktorí odovzdali 199 platných hlasov deviatim kandidátom. Najviac získali Zuzana Čaputová – 53 (t. j. 26,63%), Štefan Harabin – 48 (24,12%), Maroš Ševčovič – 45 (22,61%), Marian Kotleba – 29 (14,57%) a František Mikloško – 16 (8,04%).

STARÉ. Zo 630 oprávnených osôb si obálku prevzalo a odovzdalo 272 voličov (účasť 43,17%). Najviac hlasov získal M. Ševčovič – 73 (26,93%), nasledujú Š. Harabin – 58 (21,40%), Z. Čaputová – 50 (18,45%), M. Kotleba – 41 (15,12%) a F. Mikloško – 15 (5,53%).

ZBUDZA. Len o 0,05% vyššia volebná účasť než v Oreskom bola v Zbudzi (48,12%). Zo 426 oprávnených osôb sa volieb zúčastnilo 205. Platných hlasov bolo 203. Tie boli rozdelené medzi 12 kandidátov. Najviac získali Z. Čaputová a M. Ševčovič po 50 (24,63%), M. Kotleba 32 (15,76%), Š. Harabin 31 (15,27%) a

F. Mikloško 15 (7,38%).

Voliči na Slovensku "poslali" do 2. kola Z. Čaputovú a M. Ševčoviča.

DRUHÉ KOLO VOLIEB

ORESKÉ. K 30. marca bolo v okrsku zaregistrovaných 417 voličov. K volebnej urne ich prišlo 156 (37,51% účasť). M. Ševčovičovi dali 91 (58,33%) a Z. Čaputovej 65 hlasov (41,66%). Predsedom 10-člennej volebnej komisie bol Ľuboslav Chvasta.

STARÉ. Len 193 voličov z celkového počtu 628 zapísaných prišlo voliť v Starom (30,73% účasť). Plat-

ných hlasov bolo 190. M. Ševčovič získal 123 (64,73%), Z. Čaputová 67 (35,26%). Predsedníčkou 12-člennej komisie bola Mgr. Marta Janová.

ZBUDZA. Aj tentoraz bola účasť v tomto volebnom okrsku najvyššia (38,69%). Zo 429 oprávnených osôb prišlo voliť 166, platných hlasov však bolo len 161. M. Ševčovič získal 97 (60,24%) a Z. Čaputová 64 (39,75%).

Predsedníčkou 11-člennej komisie bola RNDr. Janka Kučeravcová.

V rámci Slovenska, podobne ako v 1. kole, **vyhrala Z. Čaputová**, ktorá získala **58,4%** platných hlasov (celkovo 1 056 582), kým **M. Ševčovič** iba **41,6%** (752 403). **Inaugurácia prezidentky** sa uskutočnila v sobotu **15. júna 2019** v bratislavskej Ređute počas slávnostnej schôdze NR SR. (J. P. Zemplínsky)

ÚŽASNÉ POVOLANIE

Byť mamou je úžasné... Je to životné poslanie a vzácny dar. Každý rok sa druhá májová nedela nesie v znamení osláv všetkých mamičiek. Je to oslava materstva, obetavosti a lásky matiek voči svojim deťom. Aj tento rok tomu tak bolo. Tento sviatok sme oslávili **12. mája** v spoločenskej miestnosti v Oreskom.

Boli pozvané všetky mamičky obce a tiež staré mamy. Pri vchode boli obdarované darčekom, ktorým bola pekná sklenená misa na ovocie a vo vnútri ich už čakali slávnostne prestreté stoly. Miestnosťou rozvoňovali plnené koláče z kysnutého cesta. Akciu zahájil poslanec Milan Kužma-Melko, ktorý mamičky privítal a pripomenul dôležitú rolu matky v živote rodiny i celej spoločnosti. Potom sa už sálou rozozvučali tóny piesní. V programe vystúpila malá speváčka, no s veľkým hlasom, Soľinka Zalužická, po nej nasledovala speváčka skupina Ondavčanka z Bánoviec nad Ondavou s ľudovou rozprávačkou. Mamičky aspoň na malú chvíľku zabudli na problémy všedných dní a započúvali sa do krásnych ľudových piesní. Nechýbalo pohostenie – káva, čaj a chutný veterník pre každú mamku.

Srdcia našich mám sú pre nás záhadou. Kde sa v nich berie toľko citu, lásky, porozumenia, oddanosti, trpezlivosti, sily, obetavosti, starostlivosti a vznešenosti. Materskú lásku snád ani opísať nemožno. Je dobrotivá, je trpezlivá, nemyslí na zlé, trpí pre nepravosti, všetko znáša, vo všetko dúfa a všetko vydrží. Nikdy nezahynie a nedá sa ničím nahradiť. A preto si zaslúžia našu úctu, lásku a obdiv. Nech vás, milé mamky, pohoda, úsmev na tvári, porozumenie a láska sprevádzajú na každom kroku a to každý deň v roku.

„Boh nemôže byť všade, a preto stvoril mamy... buďte tu s nami.“

Marika Melková

Príhovor prezidenta HaZZ gen. A. Nejedlého počas odovzdávania repasovanej techniky v Starom. Vpravo starosta obce M. Bereznanin, vľavo predseda miestneho DHZ M. Ivan. Snímka: JPZ

GENERÁL V STAROM

V pondelok **6. mája** zavítal do Starého **gen. JUDr. Alexander Nejedlý**, prezident Hasičského a záchranného zboru. Dôvodom jeho návštevy bolo odovzdanie zrepasovanej Tatry miestnym hasičom. Slávnostné odovzdanie sa uskutočnilo pred hasičskou zbrojnicou za účasti hostí – riaditeľa KR HaZZ Košice plk. Ing. Jozefa Fedorčáka, riaditeľa OR HaZZ Michalovce plk. Mgr. Martina Tejjho, pracovníka OR HaZZ Košice pplk. Ing. Štefana Tótha, starostu obce Ing. Michala Bereznanina a miestnych dobrovoľných hasičov. Ako hasičský prezident uviedol, na tatrovke je okrem evidenčných čísel všetko nové. Repasovanú Tatru spoločne "pokrstili" šampanským A. Nejedlý, M. Bereznanin a veliteľ DHZ Staré Vladimír Hlaváč. Hostia si potom prezreli priestory hasičskej zbrojnice a zaujímali sa o činnosť a problémy miestnych hasičov. (PZ)

VYDARENÝ DEŇ

Obec Zbudza a OZ Zbušok zorganizovali pre deti z obce i okolia už po štvrtýkrát oslavy Medzinárodného dňa detí. V sobotu, 1. júna 2019, boli pre deti v areáli futbalového ihriska prichystané atrakcie – nafukovací hrad, trampolína, zorbingové gule, modelovanie z balónov, ako aj maľovanie na tvár.

Deťúrence si zblízka mohli prezrieť traktor a kombajn. Jazdecký klub Millennium z Trnavy pri Laborci deťom umožnil vyskúšať si jazdu na koni a poníkovi. Deti sa opäť mohli tešiť aj na súťaže a množstvo cien. Súťažilo sa v piatich športových disciplínach, v kategóriách chlapcov a dievčat, v oboch kategóriách v štyroch vekových skupinách. Hlad potom zahnali detskými párkami od spoločnosti Mecom a taktiež si pochutili aj na cukrovej vate.

Prekvapením bolo preťahovanie obrovského dreveného draka. O dobrú náladu sa postaralo aj skvelé počasie.

Za OZ Zbušok ďakujeme všetkým zúčastneným a dúfame, že sa o príjemný zážitok detí aj dospelých budeme môcť postarať aj o rok. **Mgr. Martina Uhrinová** a **Mgr. Ivona Andrejová, OZ Zbušok**

STAVANIE MÁJA

"Maj, maj, maj, želení, pod oblačkom sadzeni..." Ani nepriaznivé počasie neodradilo deti a ďalších obyvateľov Zbudze od tradície stavania mája v našej obci, keďže oslavy presunuli do kultúrneho domu. Tradičnú slávnosť otvorili naši najmenší. Deťúrence z MŠ sa predstavili blokom piesní a tancov. Po nich nasledovalo vystúpenie folklórnej skupiny Zbudzanská Soľanka, ktorá svojím spevom rozveselila všetkých prítomných. V závere podujatia si všetci prítomní posedeli pri občerstvení. (A.F.)

EUROVOLBY – NÍZKA ÚČAŠŤ

Volby poslancov do EP sú v SR tradične sprevádzané nízkou účasťou. Inak tomu nebolo ani v sobotu **25. mája**, kedy sme po štvrtýkrát volili zástupcov do tejto európskej inštitúcie. Účasť (22,4%) bola nízka aj napriek tomu, že kandidátov na europoslancov ponúkalo až 31 politických zoskupení. A ako to vyzeralo v našich obciach?

Volebný okrsk ORESKÉ

Do zoznamov bolo zapísaných 411 voličov. Vydaných a odovzdaných obálok bolo 57 (13,86% účasť), platných hlasovacích lístkov bolo 56. Voliči svoje hlasy rozdelili medzi 13 politických subjektov. Najviac dostali KDH (16 [t. j. 28,57%), Smer-SD 12 (21,42%) a Kotleba-LSNS 6 (10,71%). Z 56 voličov 47 využilo právo prednostného hlasovania a 78 prednostných hlasov rozdelili medzi 30 kandidátov. Predsedníčkou 14-člennej volebnej komisie bola Eva Blachová.

Volebný okrsk STARÉ

O necelé percento vyššia účasť (14,66%) bola v Starom. Zo 634 oprávnených voličov prišlo k volebným urnám 93. Tí odovzdali taký istý počet obálok s 92 platnými hlasovacími lístkami.

Podobne ako voliči v Oreskom, aj Starania dali hlasy kandidátom z 13 strán. Najviac dostali: Kotleba-LSNS 35 (38,04%), Smer-SD 16 (17,39%) a Koalícia PS a Spolu-OD 10 (10,86%). Právo prednostného hlasovania využilo 78 voličov a 42 kandidátom dali spolu 122 prednostných hlasov. Predsedníčkou 19-člennej volebnej komisie bola Michaela Vasilová.

Volebný okrsk ZBUDZA

Najvyššiu volebnú účasť zaznamenali v Zbudzi (16,78%). Zo 429 oprávnených voličov sa volieb zúčastnilo 72. Tí odovzdali 72 obálok, platných hlasov bolo 70.

Do tretice aj voliči v Zbudzi si z pestrej ponuky vybrali kandidátov z 13 zoskupení. Najviac hlasov získali KDH 15 (21,42%), Smer-SD 11 (15,71%) a Kotleba-LSNS 9 (12,85%). Právo prednostného hlasovania využilo 60 voličov a 122 prednostných hlasov dostalo 42 kandidátov. Predsedníčkou 12-člennej volebnej komisie bola RNDR. Janka Kučeravcová.

Vítazom volieb do Európskeho parlamentu na Slovensku sa stala koalícia Progresívne Slovensko/Spolu (20,11%), druhá skončila strana

Smer-SD (15,72%) a tretia Kotleba-LSNS (12,07%). Do EP sa dostali aj zástupcovia KDH (9,69%), SaS (9,62%) a OLaNO (5,25%).

Na základe celoštátnych výsledkov nás budú v EP v období 2019 – 2024 zastupovať najprv 13, po Brexite, t. j. po odchode V. Británie z EÚ, 14 poslanci. Najviac, 4 mandáty, má koalícia PS a Spolu, 3 má Smer-SD, po 2 Kotleba-LSNS, SaS a KDH, ktorého jeden poslanec nastúpi až po Brexite a 1 mandát dostalo hnutie OLaNO. (JPZ)

Z rozlúčky zbudžanských škôlkárov so školským rokom a s budúcimi prvákmi Marienkou a Sofinkou, ktoré odchádzajú do "veľkej" školy.

DETI SÚŤAŽILI

Počas prvej júnovej nedele sa v obci Staré konali oslavy Dňa detí. Obec spolu s miestnymi hasičmi pripravila pre deti športové popoludnie spojené s juniálesom.

Športové hry prebiehali pred miestnou sýpkou. Deti si zmerali sily v rôznych disciplínach – hod loptičkou a obručkami na cieľ, skákanie vo vreci, slalom pomedzi kužeľ s loptičkou na lyžičke, slalom s florbalovou hokejkou, preťahovanie lanom či chytanie rybičiek v bazéne. Absolvovali aj hasičskú disciplínu, kde mali za úlohu zostreknúť plechovky.

Počas športových hier si mohli vyskúšať aj hasičskú výstroj a k dispozícií bola taktiež hasičská technika, ktorú si deti mohli detailne prezrieť a zoznámiť sa s ňou.

Okrem sladkých odmien, ktoré športovci dostali za každú úspešne splnenú úlohu, bolo pre nich pripravené aj občerstvenie, nanuky a kurová vata. V záverečnom vyhodnotení športového zápolenia dostal každý detský účastník medailu, diplom a malé vecné ceny.

Najvytrvalejší účastníci osláv Dňa detí sa ešte vyšantili na miestnom amfiteátri, kde sa konal juniáles, ktorý ukončil celé podujatie. (j-)

Momentka z obecných osláv detského sviatku v Starom.

VELA ÚSPECHOV

Skončil sa školský rok 2018/2019 a pre našich predškolákov prišiel čas odložiť svoje hračky a prispôbovať sa dôležitejším povinnostiam. Tento rok sa lúčili s materskou školou **Mária Činčárová** a **Sofia Puľaková**. Veríme, že sa im v základnej škole bude páčiť a budú z nich usilovné žiačky. Prajeme im pekné prázdniny, vela úspechov v škole a radosť v živote! **Darina Bálintová**, riaditeľka MŠ Zbudza

MALÁ ŠIKOVNICA

Zemplinske osvetové stredisko v Michalovciach a Spoločný školský úrad vo Vinnom pripravujú každoročne pre deti materských škôl prehliadku talentov „Talentárium“ v jednotlivých žánroch záujmo-umeleckej činnosti. Tento rok sa uvedenej súťaže zúčastnila aj **Sofia Puľaková** z MŠ Zbudza. Za recitáciu básne Ježko a listy získala cenu poroty. Na oslavách 15. výročia vzniku Spoločného školského úradu vo Vinnom si Sofia prevzala ocenenie spolu s ďalšími kamarátmi z rôznych materských škôl. Aj v našej malej MŠ nám rastú talenty, o rozvoj ktorých sa starajú panie učiteľky, ktorým patrí za to veľká vďaka. (AF)

Kým v Zbudzi majú úspešnú recitátorku Sofinku, v Oreskom rastie nádejná speváčka Sofinka, ktorá má za sebou vystúpenia na domácich podujatiach.

V Oreskom si aj v tomto roku pripomenuli Deň matiek.

PRÁZDNINY

V prvom polroku nového školského roka 2019/2020 si naši školáci užijú prázdniny dvakrát. Na prelome októbra a novembra to budú **jesenné prázdniny**. Vyučovanie končí **29. októbra 2019**, nasledujúce dva dni (30. a 31.10.) budú prázdniny, ale keďže nasleduje štátny sviatok Sviatok všetkých svätých (1.11.) a dva víkendové dni (2. a 3.11.), vyučovanie začne **4. novembra**.

Vianočné prázdniny potrvajú od **21. decembra 2019** do **7. januára 2020**. Medzi prvým a druhým polrokom čakajú školákov ešte jednodňové polročné prázdniny, ktoré pripadajú na **3. február**, t. j. pondelok. (red.)

ZMENY V STAROM

Po nástupe nového vedenia v Starom po minuloročných komunálnych voľbách boli v prvom polroku realizované viaceré zmeny. Tie boli súčasťou volebného programu novozvoleného starostu obce.

Už začiatkom marca bolo na základe súhlasu Odboru životného prostredia Okresného úradu Michalovce na cintoríne spílených 17 z celkového počtu 23 stromov nachádzajúcich sa v priestore medzi hrobami a odstránené spodné konáre na zvyšných šiestich stromoch. Okrem toho bola urobená aj prerezávka porastov po obvode cintorína zo severnej a západnej strany. V apríli a začiatkom mája bol dokončený chodník a upravený rigol pred rodinným domom p. čís. 160, zhotovený mostík na obecný pozemok medzi rodinnými domami s p. čís. 159 a 160 a zrealizovaná prekládka zábradlia na lávke cez potok Starianka pri rodinnom dome s p. čís. 136.

Na základe projektu bola zrealizovaná výstavba miestnej ko-

munikácie – prístupovej cesty (od štátnej cesty) k rodinným domom s p. č. 51 – 53. V tom istom období bola zároveň realizovaná úprava vnútorných priestorov a schodiska v miestnom kaštieli a spoluorganizovanie tradičného koncertu Hudobná jar 2019.

Začiatkom júna pripravila

obecná samospráva oslavy Dňa detí pre deti materskej a základnej školy a ďalšie deti, ktoré sa tohto športového dňa zúčastnili. V tom istom mesiaci boli spílené ďalšie štyri stromy na verejnom priestranstve (v križovatke pri nákupnom stredisku) a náletové dreviny pri kaštieli. Práce pokračovali aj na futbalovom ihrisku, kde boli ukončené terénne úpravy a zasiata tráva.

Okrem uvedených akcií boli vedením obce priebežne realizované a zabezpečované aj iné úlohy súvisiace s potrebami našej obce. (mib)

Terénne úpravy pri novovybudovanom chodníku.

TRADIČNÉ JEDLÁ

Žijeme v dobe, v ktorej sa stále niekam ponáhľame, a v strese každodenných starostí sa už takmer vôbec nedokážeme tešiť zo života. V dnešnej dobe rýchlych áut, moderných technológií či počítačov si už málokto spomenie na život našich predkov. Avšak stále sú ľudia, ktorí chcú zachovať a obnoviť tradície, naše kultúrne dedičstvo aj pre mladé generácie. Aj to je dôvod, prečo by sme mali spomínať na našich predkov, na život našich starých mám a otcov. Oni boli po celý život spätí s prírodou, tešili sa z každej maličkosti. Žili skromne, vážili si život a všetko, čo im priniesol.

Myslím, že je veľmi dôležité, aby sme zachovávali tradície a poznali kultúrne dedičstvo. Určite máme čo spoznávať, pretože folklór je veľmi krásny a rozmanitý v každom regióne Slovenska. Páči sa mi výrok Goetheho, ktorý povedal, že rodičia majú dať deťom dve veci – korene a krídla. Korene, aby vedeli odkiaľ pochádzajú a všetko o svojich predkoch, a krídla, teda slobodu, k zodpovednej budúcnosti. Ako deťom otvoriť dušu na prahu detstva, aby v nej po celý život bol dostatok miesta pre dobro, lásku a úctu k blízkym, k rodnému kraju a ku kráse, ktorou naše Slovensko oplýva?

V zbudzanskej materskej škole sa snažíme oživiť ľudové tradície a zvyky, ktoré sú charakteristické pre náš región. Mnoho zvykov sa zachovalo dodnes, a to najmä vďaka nadšencom – milovníkom ľudovej kultúry a folklórnym súborom. V našej obci Zbudza pôsobí folklórny súbor, ktorý obohacuje aj spoločenský život mladých, i tých starších.

Spoločne s rodičmi a folklórnou skupinou Zbudzanská Solanka sme sa rozhodli zorganizovať „Deň tradičných jedál“ a oboznámiť deti, čo si ľudia v minulosti varili, ako ťažko pracovali na každodenný chlebič. Dohodli sme sa urobiť to v čase fašiangov, keď bolo zvykom posledné dni najesť sa do sýtosti a potom nastal 40-dňový pôst. S deťmi sme si spoločne zaspomínali, zaspievali i ochutnali všetky dobré a chutné tradičné jedlá našich starých mám. Súčasťou akcie bola výstavka ručných prác, keramiky a úžitkových predmetov, ktorá poukázala na život a tvorivosť predchádzajúcich generácií. Prežili sme krásny a nezabudnuteľný deň.

Z celej tejto akcie bolo cítiť, že bola pripravovaná s úctou k minulosti a láskou k súčasnosti, za čo patrí vďaka všetkým, ktorí sa pričínili o jej vydarený priebeh. -umš-

Novej prístupovej komunikácii od štátnej cesty k rodinným domom sa potešili viacerí Starania.

V tomto roku bolo na cintoríne v Starom spílených 17 stromov.

Snímky: PZ

KRÁTKE SPRÁVY

❖ V stredu 16. januára v rámci putovania po Košickej arcidiecéze zavítali do farského Chrámu Nanebovzatia Panny Márie v Starom relikvie Troch sv. košických mučeníkov – Marka Krizžana, Štefana Pangráca a Melichara Grodieckého. Ostatky svätcov si prišla uctiť približne stovka veriacich. Sv. omšu, ktorej predchádzala modlitba sv. ruženca, slúžil farár Ján Čech Špirek.

❖ V predposledný januárový deň sa v staranskej škole uskutočnilo školské kolo recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín. Prvenstvo získala B. Melková pred P. Banikovou a J. Čerhitom. Špeciálnu cenu udelenú žiakmi školy si odniesla S. Zaluzická.

❖ Spevácky zbor Lusticus, podobne ako v predošlých rokoch, aj tentoraz spestril veľkonočné obrady svojim spevom nielen vo farskom chráme v Starom, ale aj vo filiálnych kostoloch v Oreskome a Zbudzi. Nechýbali ani pašie – časti evanjelií o Kristovom umučení.

❖ Prvé sv. prijímanie vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Starom sa uskutočnilo v treťiu májovú nedeľu. Pristúpilo k nemu 11 detí, z toho 7 z farskej obce, 3 z Oreského a 1 zo Zbudze. Pri sv. omši účinkoval aj spevácky zbor Lusticus.

❖ V Základnej škole v Starom sa 10. mája športovalo a súťažilo. Žiaci si zmerali sily v behu na 50 m, skoku do diaľky, behu cez prekážky, hode kriketovou loptičkou, skoku vo vreci, kope lopty na bránku, no nechýbala ani súťaž v obúvaní. Úspešným súťažiacim budú tento deň pripomínať diplomy.

TRIEDILI ODPAD

V uplynulom roku vytriedili obyvatelia Oreského **57 220 kg odpadu**. Najväčšiu položku, viac než polovicu z uvedného množstva, tvoril **zmesový komunálny odpad (32 640 kg)**. Ďalej nasledujú **objemový odpad (18 510 kg)**, **sklo (2 840 kg)** a **plasty (1 460 kg)**. Z ostatných položiek vytriedili dovedna **1 770 kg odpadu**. **Treba dodať, že v tejto obci zabezpečujú ročne najviac vývozov odpadu – 26-krát TKO, 2-krát papier, 3-krát sklo, 5-krát PET fľaše, 6-krát zmiešané plasty a PET fľaše, 2-krát elektro, VKM (viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky) a kovové obaly a 2-krát nebezpečný odpad**. Napriek tomu miestna samospráva vyzýva obyvateľov, aby ešte intenzívnejšie využívali možnosti triedenia odpadov (r-)

Z HISTÓRIE NAŠICH OBCÍ

VÝROČIE KANONICKEJ VIZITÁCIE

V týchto dňoch uplynulo 270 rokov od kanonickej vizitácie zemplínskych katolíckych (rímskokatolíckych) farností, ktoré vitoval jágerský biskup gróf František Barkóci (1710 – 1765), rodák z neďalekého Čičavského hradu.

V čase vizitácie sa Jágerská diecéza rozprestierala na rozsiahlom území a postupne z nej boli vyčlenené a zriadené viaceré nové biskupstvá. Na Zemplíne sa vtedy nachádzali tri dekanáty (dištrikty) – Podhorský, Novomestský a Humenský. Do posledne menovaného patrila aj farnosť Staré, okrem nej aj farnosť Budkovec, Dlhé n/C, Dobrá n/O, Humenné, Jankovec, Lieskovec, Michalovec, Nižný Hrušov, Ohradzany, Ondavské Mriašovce, Papin, Skrabské, Soľ, Strážske, Stropkov, Trhovište, Udavské a Vranov n/T.

Po Tridenstskom koncile boli biskupi povinní vizitovať farnosť vo svojich diecézach. Taktiež biskup Barkóci za pomoci skrutátorov okrem počtu veriacich zisťoval aj pomery v jednotlivých farnostiach a filiálkach. Táto vizitácia je jedinečná v tom, že okrem rímskokatolíkov sú zachytené aj poznatky o gréckokatolíkoch (uniati, rusnáci), protestantoch (evanjelici, kalvíni), čiastočne aj židoch a príslušníkov iných konfesíí.

Staranská farnosť bola vizitovaná 2. júla 1749. V tom čase stál v obci starobylý kostol, zasvätený Nanebovzratu Panny Márie. Predtým ho užívali kalvíni, ale po nepokojných časoch bol vrátený katolíkom a jeho opravu zabezpečila rodina Stárajovcov, ktorá bola svetským patrónom chrámu. Vo veži boli dva zvony, a ako sa v protokole uvádza, boli uliate zo starších zvonov, ktoré sa roztrhli pri požiari. Odpustky boli udeľované na sviatok patrocinia na 7 rokov. Od roku 1734, teda už 15 rokov, tu pôsobil farár Ján Bochnikaj. Býval na fare postavenej v roku 1724 (t.j. krátko po obnovení katolíckej farnosti – pozn. red.). Staranskí veriaci chodievali na púte do Nižného Hrušova (sv. Filip a Jakub), Strážskeho (Navštívenie Panny Márie) a ku krížu pod Čičavským hradom (Povýšenie Svätého kríža). Taktiež na odpustky do Starého chodievali veriaci z týchto farností, okrem toho aj Michalovčania a pochopiteľne veriaci z filiálok. V čase vizitácie žilo v obci 220 obyvateľov, z toho 81 katolí-

ckých detí, 23 uniatov (gréckokatolíkov) a 16 kalvínov. Hovorilo sa tu po slovensky. Farárom od roku 1734 bol spomínaný Ján Bochnikaj/Bochunkay (pozn. red.: v staranskej farnosti pôsobil do roku 1755).

Staranská farnosť mala päť filiálok. Jednou z nich boli Hendžeľovce (Hencelovce), ktoré približne o polstoročie neskôr postupne splynuli s Oreským. V dedinke bola cerkev, postavená približne v roku 1727, mala potrebné vybavenie a vo veži dva zvony. Počet obyvateľov nebol uvedený. Presbyterom bol Lukáš Palkovič, ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 v Humennom biskupom F. Barkocim. L. Palkovič býval v dome na pozemku, ktorý dostal od zemepána.

Vo filiálke Nacina Ves bol kostol v čase predošlých nepokojov poškodený a okrem svätyne s klenbami dostal novú strechu. Počas vizitácie tam boli dva starobylé zvony, ale keďže kostol nemal výbavu, tak mu ju biskup daroval. Zo zápisu sa dozvedáme, že vo východnom chotári v lokalite "Pod moczarem" stáli ruiny starej kaplnky. V tejto filiálnej obci žilo 39 katolíkov a 19 detí, 32 uniatov a 7 detí a 2 kalvíni. Hovorilo sa tu po slovensky.

Filiálka Oreské mala v tom čase drevený kostol, ktorý bol zasvätený sv. Jozefovi, ženichovi Panny Márie. Vo veži bol zvon z roku 1661, uliaty v Prešove Matejom Ulrichom. V obci žilo v tom čase 84 katolíkov, 12 rusnákov a 1 kalvín.

Skromné informácie máme o osade Stankovec. Spomína sa len, že je filiálkou Starého a žije tu niekoľko obyvateľov.

Vo filiálke Voľa žil 1 katolík, 89 uniat a 26 detí. V roku 1724 si miestni uniati postavili drevenú cerkev, ktorá mala dva zvony. Presbyterom bol Michal Artimovič. Ten bol z potrebných vecí jágerským biskupom vyskúšaný 19. júna 1749 v Budkoveciach. M. Artimovič si postavil dom na obecnom majetku a od sedliakov dostával 24 kóp úrody a navyše 2 chleby. -PK-

SPOMIENKA NA PÚŤ

Na prelome apríla a mája uplynulo desať rokov od pamätnej **púte veriacich zo Starého a Oreského do Večného mesta – Ríma**. Tí sa cestou na Apeninský poloostrov zastavili na známom pútnickom mieste **Asissi**, kde sa oboznámili s pôsobením sv. Františka a prezreli si tamojšie pamiatky späť s jeho životom.

Hlavná časť programu ich čakala v **Ríme a Vatikáne**, kde navštívili mnohé pútnické miesta – baziliky major, Sixtínsku kaplnku, katedrálu či atrakcie starého Ríma, vrátane Kolosea. Program vyvrcholil audienciou u Svätého Otca Benedikta XVI. na vatikánskom námestí sv. Petra. Cestou späť sa zastavili aj v **Benátkach**, kde sa v priestoroch Baziliky sv. Marka zúčastnili koncelebrovanej sv. omše za účasti vdp. Vincenta Pristaša, vtedajšieho správcu farnosti, Petra Nováka z Košíc (zároveň bol vedúcim zájazdu) a ďalších prítomných kňazov.

Na snímkach vidíme časť veriacich zo Starého na vyhládke kupoly Baziliky sv. Petra a veriacich z Oreského v areáli jedného z rímskych kláštorov, kde boli ubytovaní.

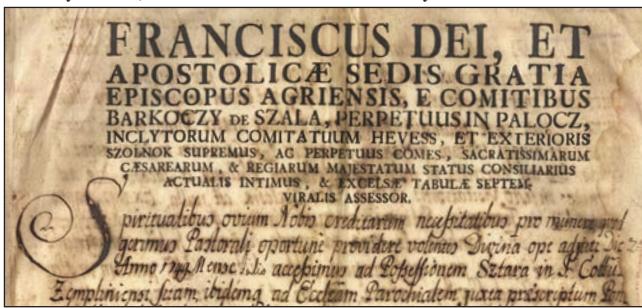
Text a snímka: JPY

PRIPRAVOVANÉ PODUJATIA

V najbližšom období sa uskutočnia tieto podujatia:

- 25. august 2019 (nedela) – **farský deň RKC – Farnosť Staré s filiálkami Oreské a Zbudza** v lesíku pod Jakovcom so začiatkom o 10.00 h. (sv. omša a ďalší duchovný a kultúrny program).
- 15. september 2019 (nedela) – tradičné **stretnutie Staré-Jasenov pri Vojtkovom kríži** v Staranskej doline od 13.00 hod.
- 15. december 2019 (t. j. 3. nedela v mesiaci) – **Vianočná tržnica na amfiteátri v Starom** (v odpoľudňajších hodinách).

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Detail úvodnej strany vizitačného protokolu staranskej farnosti.

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

V prvom polroku 2019 sa narodili:

Nina SABOVÁ, Hyacinta GIBALOVÁ, Tomáš KUŽMA, Teo SYKORA, Peter HORŇÁK (všetci Oreské), Liliána BALINTOVÁ (Staré), Kristína KOZÁROVÁ (Zbudza).

Uzavreli manželstvo:

Ing. Vladimír KRÁL a Mgr. Monika PAVLÍKOVÁ (Oreské), Patrik KOZÁR a Beáta BELÁKOVÁ, Dávid FERENC a Mgr. Petra SOPOCIOVÁ (Zbudza).

Oslávil životné výročia:

50 rokov – Ferdinand BÉREŠ (Oreské), Mária KOSCELNÍKOVÁ (Staré), Angela DZURJOVČINOVÁ, Ján LIBOVIČ (obaja Zbudza).

60 rokov – Mária KUŽMOVÁ, Ján BLACH, Eva ŠIMALOVÁ, Emília PETROCOVÁ (všetci Oreské), Ján KRÁL, Agáta JESENKOVÁ, Zdenko MELKO, Anna CIGANOCOVÁ, Jozef PALOVČÁK, Agáta DUNCOVÁ, Zdenko KOSCELNÍK, Terézia HARVANOVÁ, Ján PAVLÍK (všetci Staré), Ludmila ČMILOVÁ, Darina ČOREJOVÁ, Jozef MISÁR, Ján STRIČKO (všetci Zbudza).

70 rokov – Irena KUŽMOVÁ, Mária HRUŠKOVÁ, Anton BARANÍK (všetci Oreské), Vladimír HLAVÁČ, Jozef ČOPAN, Marta MISÁROVÁ, Ján IVAN (všetci Staré), Tibor BEŇAK, Cyril DZURJOVČIN, Emília DZURJOVČINOVÁ, František FERKO, Alexander KALEJA, Anton KLOČANKA, Dušan VAHILA (všetci Zbudza).

75 rokov – Irena PLUCHTOVÁ, Apolónia FABIANOVÁ (obe Staré), Ludmila ČOREJOVÁ, Mgr. Marta ŽUŽOVÁ (obe Zbudza).

80 rokov – Viliam BORKO, Silvia JAČISKOVÁ (obaja Oreské), Hedviga LAZAROVÁ, Gabriela ADAMIKOVÁ, Jozef PLUCHTA, Terézia DUNCOVÁ (všetci Staré), Ludmila DZURJOVČINOVÁ, Václav PULAK (obaja Zbudza).

81 rokov – Filoména ŠIMALOVÁ (Oreské), Serafína PLUCHTOVÁ, Serafína ŠALACHOVÁ, Anna SABOVÁ, Helena BAČOVČINOVÁ, Helena PETRUŠKOVÁ, Anna JAKUBOVÁ (všetky Staré), Ladislav ASTRAB, Michal ČOREJ, Jozef MASKAL, Aurélia MASKALOVÁ, Mária MOROZOVIČ (všetci Zbudza).

82 rokov – Ján VOJTKO, Mária ZALUŽICKÁ, Mária HUJDIČOVÁ (všetci Oreské), Juraj KOBULNICKÝ, Agnesa BEREŠOVÁ (obaja Staré), Margita PREPILKOVÁ (Zbudza).

83 rokov – Jozef BEREŠ, Juliána HAVRILČÁKOVÁ (obaja Oreské), Gustáv HOLEJ (Staré), Anna KLOČANKOVÁ, Božena ŠTACHYROVÁ, Magdaléna UHALOVÁ (všetky Zbudza).

84 rokov – Jolana VOJTKOVÁ, Katarína SVÁTOJANSKÁ (obe Oreské), Bernardína STRIČKOVÁ (Staré).

85 rokov – Valentin CHMELIAR (Oreské), Irena DELINGOVÁ (Staré).

86 rokov – Helena HUDÁKOVÁ (Staré), Melánia KOLESÁROVÁ (Zbudza).

87 rokov – Jozefa ZALUŽICKÁ (Oreské), Irena PALOVČÁKOVÁ (Staré).

88 rokov – Katarína ZALUŽICKÁ (Oreské), Juraj POLTORÁK (Zbudza).

89 rokov – Margita MIŽOVÁ (Zbudza).

90 rokov – Aranka ČERHITOVÁ (Staré), Juraj HAVRILA (Zbudza).

91 rokov – Anna LITUNOVÁ (Staré).

92 rokov – Jolana FERENCOVÁ (Staré), Ján LICHOTA (Zbudza).

Opustili naše rady:

Marta KUŽMOVÁ, rod. Pancáková (nar. 1946), Helena KOSTOVČIKOVÁ, rod. Gažlková (1935) Melánia BEREŠOVÁ, rod. Čorná (1937), všetky z Oreského, Jozef KOLIBAB (1932), Anton VRABEL (1958) – obaja zo Starého, Margita PROKOPOVÁ, rod. Končíková (1930), Juliána JUROVÁ, rod. Melková (1932), Michal KLOČANKA (1930), všetci zo Zbudze.

K **30. júnu 2019** bolo prihlásených k trvalému pobytu v **Oreskom 490**, v **Starom 760** a v **Zbudzi 524** obyvateľov.

Jednou z atrakcií osláv Dňa detí v Zbudzi bolo aj ťahanie draka.

Snímka: JPM

Vystúpenie žiakov a pedagógov ZUŠ Michalovce v Starom. Snímka: JPZ

HUDBNÁ JAR 2019

Pod záštitou starostu obce sa v staranskom kaštieli v **nedelu 26. mája** už po 9-krát uskutočnila Hudobná jar, ktorá je venovaná prevažne vážnej hudbe. Obecenstvu sa v zaplnenej sále opäť predstavili pedagógovia a žiaci michalovskej základnej umeleckej školy a hostia.

Počas poldruha hodinového vystúpenia si prítomní vypočuli diela klasikov J. S. Bacha, G. F. Händla,

F. Chopina a ďalších. Odznali aj skladby autorov moderných žánrov. Z tradičných sólistov sa predstavili Mgr. Milena Bančejová, Dis. art., Stanislav Borko, Aneta Žužová a hrou na klavír Adela Šafová.

Na tomto podujatí si účastníci pripomenuli aj 250. výročie úmrtia Imricha Stárāja (1698 – 1769), ktorý patril medzi najvýznamnejších príslušníkov rodu a zaslúžil sa o spoločenské pozdvihnutie rodiny. (rk)

Na trati 14. ročníka CB Laborecká desiatka.

Snímka: JPM

MAJSTROM SLOVENSKA SAHAJDA

V sobotu 30. marca napísal Medzinárodný cestný beh Laborecká desiatka už svoju štrnástu kapitolu. Desiatkilometrovú trať Park pub Strážske – Staré, chat. časť Kozianky a späť absolvoval rekordný počet 309 bežcov, čo je o 61 viac než vlani. V ideálnom jarnom počasí sme videli rýchlejšie preteky než pred rokom, a padol aj tratový rekord z roku 2010, ktorý držal a zároveň prekonal tohtoročný víťaz Tibor Sahajda.

Vítazi jednotlivých kategórií:

A – muži 20-39 rokov: Tibor Sahajda (BMSC Bratislava) 0:31:16,3 h. **B – muži 40-49 rokov:** Jozef Dubašák (AK Steele Poprad) 0:33:25,0 h. **C – muži 50-59 rokov:** Jozef Molčan (AK Slávia TU Košice) 0:37:18,1 h. **D – muži 60-69 rokov:** Pavol Madár (TJ Obal servis Košice) 0:41:12,5 h. **E – muži 70-99 rokov:** Zoltán Papp (MBK Veľké Kapušany) 0:47:53,8 h.

V mužských kategóriách startovalo dovedna 235 pretekárov, z toho 15 juniorov.

F – ženy (20-39 rokov): Silvia Valová (AK Zdravie v pohybe) 0:36:16,1 h. **G – ženy (40-49 rokov):** Radka Roháčová (AK Zdravie v pohybe) 0:41:58,71 h.

H – ženy (50-59 rokov): Danka Jendrichovská (TTTrend) 47:11,0 h. **I – ženy (nad 60 rokov):** Alžbeta Tiszová (TMS International Košice) 0:49:45,6 h.

V ženských kategóriách startovalo dovedna 74 pretekárov, z toho 4 juniorky.

JM – muži (16-19 rokov): Jozef Nevedel (MKŠS AK Kysucké) 0:34:34,5 h. **JŽ – ženy:** Elena Dušková (AK Inter SC) 0:37:07,3 h.

Na vydatom priebehu pretekov, ktoré boli zároveň Majstrovstvami Slovenska v cestnom behu na 10 km, sa podieľala aj Obec Staré zabezpečením občerstvenia a zriadením obojsmernej občerstvovacej stanice v centre obce. (J. P. Zemplinsky)

ŠPORTU ZDAR – FUTBALU ZVLÁŠTI

Najrozšírenejší šport v našich končinách – futbal – je najväčším športovým fenoménom, ktorému sa v našich mestách a dedinách dlhodobo venujú nielen mladí, ale aj tí skôr narodení. Zdá sa, že to celkom neplatí pre trojuholník Staré – Oreské – Zbudza, pretože v prvom polroku tohto roka aj v posledne menovanej obci futbalový ruch utíchol.

Paradoxne sa to stalo v čase, keď by sme si onedlho pripomenuli sté výročie prvého známeho futbalového zápasu. Bolo to v lete 1919, keď zbudzanskí mladíci posilnení rovesníkmi z Oreského a Strážneho na dva priateľské zápasy. V oboch prípadoch boli úspešnejší Strážania. Prvé meranie síl vyhrali 2:1 a odvetu zvládli ešte lepšie – vyhrali dokonca 8:1. Výsledky nie sú až také podstatné, dôležité bolo, že mládež aj v tomto čase, keď sa všetci spamätávali z hrôz I. svetovej vojny, si dokázala nájsť čas na pohyb a zábavu zároveň.

V Zbudzi teda naháňali futbalovú loptu už pred sto rokmi, z ďalších nasledujúcich rokov či desaťročí nemáme o futbalovom dianí v našich obciach žiadne informácie. Ináč tomu bolo v druhej polovici 20. storočia, kedy vznikali futbalové kluby ako huby po daždi. Najdlhšou kontinuitou s účasťou v dlhodobých súťažiach sa môžu pochváliť Zbudzania. Najúspešnejšie obdobie zažili v osemdesiatych rokoch, keď hrávali najvyššiu okresnú súťaž a len malý krok ich delil od postupu do krajskej súťaže. Tú si o niečo neskôr zahráli ich dorastenci. Najväčším počtom hráčov pôsobiacich v krajských súťažiach sa môžu pochváliť v Starom. Tí však hájili farby iných klubov, prevažne Strážskeho. Do treťice, na začiatku nového milénia sa najlepší futbal hrával v Oreskom.

V dvoch posledne spomínaných dedinách tento najpopulárnejší šport už dlhodobo stagnuje. Počas zimnej prestávky 2018/2019 zo súťaže odstúpila aj Zbudza, ktorá hrávala ako rezerva ŠK Strážske. Na začiatku i na konci zbudzanskej storočnice boli teda futbalisti Strážskeho. V prvom prípade ako súper, v druhom ako spoluhráč. Po polročnom futbalovom pôste a účasti v KFL (o tom nabadúce) však máme dobrú správu pre Zbudzanov, ktorí sa opäť prihlásili do dlhobej súťaže. Účinovať budú v najnižšej súťaži – VIII. lige ObFZ Michalovce, zatiaľ bez dorastencov.

Vyžrebovanie uvádzame na inom mieste. Takže „športu zdar – futbalu zvlášť!“ (P.Z.)

Účastníci tradičného futbalového turnaja v Zbudzi.

TRADIČNÝ TURNAJ

V sobotu 6. júla sa v Zbudzi na ihrisku Polaty po 6-krát uskutočnil tradičný futbalový turnaj troch družstiev – Áčko, Dorast a Vyslúžilci. Slávnostným výkopom Janka Bezeka začal prvý zápas dorastencov a vyslúžilcov. Hralo sa 2-krát po 20 minút.

Za priaznivej športovej atmosféry sa odohrali tri zápasy troch generácií. Diváci povzbudzovali hráčov, čo prispievalo k dobrej nálade. O pravdivé rozhodovanie sa postarali rozhodcovia M. Fedák a M. Tušek. Víťazstvo si odnieslo družstvo Vyslúžilcov pred Áčkom a Dorastencami. Najlepším brankárom bol Patrik Hirjak, najlepším strelcom Jozef Pavlovčák a najlepším hráčom Dušan Macejka. Na tradičnom guláší si pochutili všetci hráči.

K zdarnému priebehu turnaja sponzorsky prispeli obec Zbudza, Martina Tušeková a Jaroslav Dudáš, ktorý tento turnaj zorganizoval.

Ing. Rastislav Tekáč

SÚPERI FO ZBUDZA

Úvodným kolom začína v nedeľu 1. septembra nový ročník VIII. futbalovej ligy ObFZ Michalovce, v ktorej nás bude reprezentovať Futbalový oddiel Zbudza. Súťaž má 10 účastníkov a Zbudzanov čakajú títo súper:

1. kolo (1.9.2019 o 15:30): OFK Horňa – Zbudza, 2. kolo (8.9.2019 o 15:30): Zbudza – TJ Ptrukša, 3. kolo (15.9.2019 o 15:00): TJ Jastrabie pri Michalovciach – Zbudza, 4. kolo (22.9.2019 o 15:00): Zbudza – MFK Sobrance B, 5. kolo (29.9.2019 o 15:00): OŠK Stretava – Zbudza, 6. kolo (6.10.2019 o 14:30): Zbudza – FK Beša,

7. kolo (13.10.2019 o 14:30): FK 1971 Moravany – Zbudza, 8. kolo (20.10.2019 o 14:00): Zbudza – OŠK Koromľa, 9. kolo (27.10.2019 o 14:00): TJ ŠM Jovsa – Zbudza.

Odvetná časť súťažného ročníka 2019/2020 začína 19. apríla 2020 desiatym kolom. Súperi sa stretnú v obrátenom poradí. -rk-

Na úspešné výsledky mužov Dobrovoľného hasičského zboru zo Starého na Zemplínskom pohári nadviazali v tomto roku dorastenci, ktorí sa stali víťazmi podujatia vo svojej kategórii.

Snímka: Maja

HASIČI PRIEBEŽNE DRUHÍ

Úvodný zápis do tohtoročnej športovej sezóny dobrovoľných hasičov zo Starého urobili juniori. Ako jediní zástupcovia z našej obce zabojovali o Zemplínsky pohár, ktorého 28. ročník sa uskutočnil 11. mája v obci Borša. Chlapci súťažili v kategórii dorastencov, v ktorej aj zvíťazili.

Súťaž pod taktovkou DPO SR sa v tomto roku zúčastnili naši hasiči v kategóriách mužů a dorastenci. Najďalej, na krajské kolo v Trhovišti, to dotiahli dorastenci. Aj tam predvedli výbornú štafetu. V požiarnej útoky však trochu zaostali a tak obsadili vo svojej kategórii tretie miesto.

Tradičiou je účasť na nočnej súťaži v Bánovciach nad Ondavou. Mužské áčko obhájilo zisk putovného pohára z minulého roka a stalo sa aj víťazom svojej kategórie. Len o máličko za nimi sa na štvrtom mieste umiestnilo béčko. Dievčatám ušlo víťazstvo o jedinou stotinu sekundy.

Úspešná bola aj nočná súťaž v Horni. Muži A zvíťazili skvelým časom 14,66 s (PP 14,29) a získali aj putovný pohár prednostu OÚ Sobrance. Zvíťazili aj ženy, muži B obsadili siedmu priečku. Ocenenia si prevzali taktiež naši prúdari, Peter Janov a Erika Lazorová, za najrýchlejšie zostreky súťaže. V prestávkovej súťaži rozdeľovačov získal prvenstvo náš Martin Demčák.

V mužskej i ženskej kategórii majú naši hasiči zastúpenie vo štvrtom ročníku Zemplínskej hasičskej superligy, ktorá odštartovala počas poslednej júnovej nedele. Po troch ligových kolách obe naše družstvá figurovali v priebežných tabuľkách na druhom mieste.

Okrem súťaží sa členovia DHZ podieľali aj na prípravách a priebehu osláv Medzinárodného dňa detí, ktoré boli v našej obci v nedeľu 2. júna.

V tomto roku členovia DHZ zasahovali len jedenkrát, a to pri odstránení spadnutého stromu po silnom vetre.

(-maja-)

Pod Bukovinou

Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské

Vychádzajú dvakrát ročne. Vydáva Obec Staré, IČO: 00 325 805. Riadi redakčná rada v zložení: Ing. Michal Bereznanin, Ing. Matej Havrila a Bc. Agnesa Stričková. Zodpovedný redaktor J. P. Zemplínsky. Sídlo vydavateľa a redakcie: Obecný úrad, Staré 208, 072 23 Staré. Tel.: 056/688 70 41. Evidované MK SR pod č. EV 4422/11. ISSN 1339-455x.